

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW:

– Biz ýurdumyzda öndürilýän harytlaryň daşary ýurtlara iberilýän möçberlerini artdyrmalydyrys. Gyzyklanma bildirýän ähli daşary ýurtly hyzmatdaşlarymyz bilen daşary ykdysady gatnaşyklarymyz giňeltmelidir.

Biznes reklama

25.12.2023. Duşenbe. №52 (1307). Hepdelik gazet. Möçberi 16 sahypa. 1998-nji ýylyň 17-nji aprelinden bäri çykýar. Esaslandyryjysy – Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşklar ministrligi Web: www.br.com.tm

Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň mejlisi

22-nji dekabrdä hormatly Prezidentimiz sanly ulgam arkaly Ministrler Kabinetiniň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onuň gün tertibine birnäçe resminamalaryň taslamalary we beýleki meseleler girizildi. Ilki bilen, Mejlisiň Başlygy D.Gulmanowa ýurdumyzda amala aşyrylýan özgertmeler maksatnamalarynyň hukuk esaslaryny kemala getirmäge, pudaklaryň işini netijeliligini ýokarlandyrmaga, halkymyzyň ýaşayş-durmuş şertlerini has-da gowulandyrmaga gönükdirilen täze kanunlary kabul etmek we hereket edýän kanunçylyk namalaryny kämilleşdirmek ugrunda alnyp barylýan işler barada maglumat berdi.

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasarlary H.Geldimyradow, B.Amanow, T.Atahallyýew hem-de B.Annamammedow gözegçilik edýän düzümlerinde ýerine ýetirilýän işler barada hasabat berdiler.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Atdayew dokma pudagy mundan beýläk-de ösdürmek, maddy-enjamlaryň binýadyny pugtalandyrmak babatda alnyp barylýan işler barada hasabat berdi. Bellenilişi ýaly, häzirkä wagtda Dokma sena-

gaty ministrliginiň garamagynda önümçilik kärhanalarynyň onlarçasý hereket edip, olara dünýäniň öňdebaryjy kompaniýalarynyň ýokary tehnologiýaly enjamlary ornaşdyryldy. Bu kärhanalarda öndürilýän önümler içerki we daşarky bazarlarda uly islegden peýdalanýar. Wise-premyer döwlet Baştutanymyzyň tabşyryklaryna laýyklykda, kärhanalary önümçilik serişdeleri bilen üpjün etmek üçin daşary ýurt kompaniýalary bilen goni hyzmatdaşlygyň ýola goýlandygyny aýtdy.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, Garaşsyz ýurdumyzyň ýokary depginde ösýän dokma pudagynda täze tehnologiýalaryň ulanylmagynyň döwürüň talabydygyny belledi. Şoňa görä-de, bu ulgama halkara tejribeden ugur alynmalydyr diýip, döwlet Baştutanymyz aýtdy we wise-premyere degişli işleri ýola goýmagy tabşyrdy.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary M.Mammedowa geljek ýylyň ýanwar ayında geçiriljek esasy çäreleriň Tertibi barada hasabat berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary N.Amannepesow degişli ministrlikler we pudaklaryň dolandyryş edaralary tarapyndan Täze ýyl baýramyny hem-de 2024-nji ýylyň 1 — 10-njy ýanwary aralygyn-

da mekdep okuwçylarynyň gysky dynç alyş günlerini geçirmek boýunça taýýarlanylýan mejilnamalar barada hasabat berdi.

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary, daşary işler ministri R.Meredowa söz berildi. Ol ABŞ-nyň Nýu-York şäherinden gelip gowşan hoş habar barada aýtdy. Bellenilişi ýaly, şu ýylyň 19-njy dekabrynda Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 78-nji sessiýasynyň 49-njy plenar mejlisiniň dowamynda Türkmenistanyň başlangyjy esasynda «Durnukly ösüş maksatlaryna ýetmek üçin ulagyň ähli görnüşleriniň arabaglanyşygyny berkitmek» hem-de «Durnukly ösüş üpjün etmede ygtybarly we durnukly energiýa birikmesiniň esasy orny» atly Kararnamalar biragyzdan kabul edildi. Bu wakanyň Gahryman Arkadagymyzyň durnukly ulag we energetika babatda öňe süren strategik başlangyçlarynyň hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň baştutanlygynda yzygiderli durmuşa geçirilýändiginiň nobatdaky aýdyň nyşanydygy nygtaldy. Şol başlangyçlar dünýä jemgyýetçiliginiň giň goldawyna mynasyp boldy.

Döwlet Baştutanymyzy we türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň

Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowy bu daşary syýasy üstünlik bilen tüýs ýürekden gutlap, wise-premyer, daşary işler ministri Arkadagly Gahryman Serdarymyza, Gahryman Arkadagymyza berk jan saglyk, ýurdumyzyň rowaçlygy, türkmenistanlylaryň abadançylygy, baky Bitarap Watanymyzyň halkara abraýynyň has-da belende galdyrylmagy ugrunda alyp barýan giň gerimli işlerinde täze üstünlikleri arzuw etdi.

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary, daşary işler ministri R.Meredow Türkmenistanyň Birleşen Milletler Guramasynyň syýasy, durmuş-ykdysady, ynsanperwer ugurlarda hyzmatdaşlygyny kämilleşdirmek boýunça amala aşyrylýan işler barada hasabat berdi.

Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň ýanyndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň Baş direktory M.Çakyýew Türkmenistanyň raýat awiasyýasynyň awiasyýa howpsuzlygy boýunça pudagara toparyny döretmek hakynda Kararyň taslamasynyň taýýarlanylşy barada hasabat berdi.

Mejlisiň dowamynda M.Çakyýew gözegçilik edýän düzümleri tarapyndan Magtymguly Pyragynyň doglan gününüň 300 ýyllygy mynasybetli durmuşa geçirilýän işler barada hasabat berdi.

Soňra hormatly Prezidentimiz Ministrler Kabinetiniň agzalaryna we watandaşlarymyza ýüzlenip, Täze ýylyň ön ýanynda Birleşen Milletler Guramasynyň Nýu-York şäherinde ýerleşýän ştab-kwartirasyndan hoş habarlaryň gelip gowşandygyny belledi. 19-njy dekabrdä bu guramanyň Baş Assambleýasynyň 78-nji sessiýasynyň 49-njy plenar mejlisiniň dowamynda Türkmenistanyň başlangyjy esasynda «Durnukly ösüş üpjün etmede ygtybarly we durnukly energiýa birikmesiniň esasy orny» hem-de «Durnukly ösüş maksatlaryna ýetmek üçin ulagyň ähli görnüşleriniň arabaglanyşygyny berkitmek» atly Kararnamalar biragyzdan kabul edildi.

Gahryman Arkadagymyzyň başlangyçlary bilen öňe sürülüp, ozal hem birnäçe gezek ykrar edilen bu halkara resminamalara dünýä ýurtlarynyň köp sanlysynyň awtorlaş bolup çykyş etmegi olaryň tutuş adamzat üçin örän möhümdigini görkezýär diýip, döwlet Baştutanymyz nygtady. Bellenilişi ýaly, ýurdumyzyň öňe sürýän dünýä ähmiýetli başlangyçlarynyň Birleşen Milletler Guramasynyň tarapyndan ykrar edilmegi Garaşsyz, baky Bitarap Watanymyzyň halkara abraýynyň örän ýokarydygynyň nobatdaky güwäsi boldy.

Türkmenistan Durnukly ösüş maksatlaryna ýetmek boýunça halkara tagallalary birleşdirmäge gönükdirilen netijeli garayyşlary we başlangyçlary giňden goldaýar diýip, hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow aýtdy we geljekde-de Birleşen Milletler Guramasynyň bilen bu ugurda netijeli hyzmatdaşlygyň dowam etdiriljekdigini belledi.

Çykyşynyň ahyrynda döwlet Baştutanymyz mejlise gatnaşyjylary we ähli watandaşlarymyz gelip gowşan hoş habarlar — ähmiýetli Kararnamalaryň kabul edilmegi bilen ýene-de bir gezek tüýs ýürekden gutlady.

Hormatly Prezidentimiz sanly ulgam arkaly geçirilen Ministrler Kabinetiniň mejlisini jemläp, oňa gataşanlara berk jan saglyk, maşgala abadançylygyny, berkarar Watanymyzyň gülläp ösmegi ugrunda alyp barýan işlerinde uly üstünlikleri arzuw etdi.

(TDH-niň maglumatlary esasynda taýýarlanylady).

RESMI HABARLAR

Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýylyny ýokary derejede we guramaçylykly jemlemek hem-de şu ýylda ýurdumyzyň ýaşlarynyň bilimde, ylmyda, sportda, medeniýetde, senagatda, oba hojalygynda, ykdysadyýetiň beýleki pudaklarynda gazanan üstünliklerini giňden açyp görkezmek maksady bilen, Türkmenistanyň Prezidenti Karara gol çekdi.

Resminama laýyklykda, Bilim ministrligine, Aşgabat şäheriniň häkimligine, Söwda-senagat edarasyna beýleki ministrlikler we pudaklaryň dolandyryş edaralary, welaýatlaryň, Arkadag şäheriniň häkimlikleri, jemgyýetçilik birleşikleri bilen bilelikde

2023-nji ýylyň 27-nji dekabrynda Aşgabat şäherindäki Söwda-senagat edarasynyň binasyny Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýylyna bagyşlanan halkara ylmy-amaly maslahatyň, sergileriň we dabaralaryň ýokary derejede, guramaçylykly geçirilmegini üpjün etmek tabşyryldy.

Medeniýet ministrligi, Telewideniýe, radiogepleşikler we kinematografiýa baradaky döwlet komiteti hem-de Döwlet habarlar agentligi şu halkara ylmy-amaly maslahat, sergiler we dabaralar bilen bagly alnyp barylýan işleriň köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde ýokary derejede beýan edilmegini üpjün etmäge borçly edildi.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwüründe ýurdumyzda amala aşyrylýan durmuş-ykdysady özgertmeleri giňden ýaýmak, Türkmenistanyň daşary ýurtlar bilen köpugurly gatnaşyklaryny has-da ösdürmek, häzirkä zaman tehnologiýalaryny, ylmyň gazananlaryny önümçilige giňden ornaşdyrmak we ykdysadyýetiň pudaklaryna maýa goýumlary çekmek maksady bilen, Türkmenistanyň Prezidenti Karara gol çekdi. Resminama laýyklykda, ministrlikler we pudaklaryň dolandyryş edaralary tarapyndan 2024-nji ýylda geçiriljek sergileriň, ýarmarkalaryň, maslahatlaryň, festiwallaryň sanawy hem-de olary geçirmek boýunça guramaçylyk toparynyň düzümi tassyklanylady.

Ministrliklere we pudaklaryň dolandyryş edaralaryna degişli çäreleriň ýokary derejede, guramaçylykly geçirilmegini üpjün etmek tabşyryldy.

(TDH).

ŞU SANÝMYZDA:

ŞU GÜNLERIŇ GÜRRÜŇI	3
SÖWDA WE ÖSÜŞ	4
JEMGYÝET	5
PUBLISISTIKA	6
SPORT WE ÝAŞLAR	8
КАПИТАЛ – 2023	10
ПРОГРЕСС	11
JAHAN HABARLARY	12
ÜSTÜNLIGIŇ TAGLYMATY	13
ГОРИЗОНТ	14

Şanly ýylyň ykdysady üstünlikleri

3-nji sahypa

www.br.com.tm

Şu günleriň gürrüni

Üstünlikler seniň şanyňa, Taze ýyl!

Ýakynda şeýle at bilen Jemgyýetçilik guramalarynyň merkezi binasynda Türkmenistanyň Kärdeşler arkalaşyklarynyň hem-de Türkmenistanyň Zenanlar birleşiginiň Merkezi geňeşiniň bilelikde guramagynda Taze ýyl baýramçylygy mynasybetli baýramçylyk dabarasý geçirdi. Oňa Kärdeşler arkalaşyklarynyň we Zenanlar birleşiginiň işgärleridir işjeň agzalary gatnaşdylar.

Dabarany alyp baryjy sözüniň başynda maslahata gatnaşyjylary ýetip gelýän Taze ýyl baýramçylygy bilen gutlap, Türkmenistanyň Kärdeşler arkalaşyklarynyň we Zenanlar birleşiginiň işgärlerine hem-de işjeň agzalaryna söz berdi.

Türkmenistanyň Nebitgaz senagaty toplumynyň Medeni-işewürlük merkeziniň aýdym-saz toparynyň ýerine ýetiren ajaýyp aýdymlary bilen utgaşan baýramçylyk dabarasýnda çykyş edenler Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyş döwründe türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň baştutanlygynda Watanymyzyň ösüşlerdir özgerişlere beslenýändigini, ýyllaryň ýyllardan has zyýada gelýändigini, Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýylynda ýurdumyzyň alyp barýan syýasatynyň has-da rowaçlanýandygyny belläp geçdiler. Çykyşlarda ata Watanymyzyň nurana geljegi, beýik ösüşleri, Gahryman Arkadagymyzyň hem-de hormatly Prezidentimiziň halkymyzyň boýunça deňleşdirilende, jemi içerki önümiň 6,3 göterim ýokarlanmagy ykdysady syýasatyň üstünlikli durmuşa geçirilýändigini alamatlandyrdy.

Dabaranyň ahýrynda Kärdeşler arkalaşyklarynyň işjeň agzalaryna Taze ýyl baýramçylygy mynasybetli sowgatlar gowşuryldy.

Maksatmyrat JUMAYEW,

Türkmenistanyň Kärdeşler arkalaşyklarynyň Milli merkeziniň Sowda we telekeçilik ugrunyň işgärleriniň kärdeşler arkalaşygynyň Geňeşiniň başlygy.

BIRŽA SÖWDALARY

Türkmenistanyň Döwlet haryt-çig mal biržasynyň geçen hepdedäki söwdalary

Türkmenistanyň Döwlet haryt-çig mal biržasynyň geçen hepdedäki söwdalarynda geleşikleriň 28 sanysy hasaba alyndy.

Daşary ýurt walýutasyna Birleşen Arap Emirliklerinden, Pakistandan, Owganystandan, Gruziýadan, Özbegistandan, Türkiýeden hem-de Azerbaýjandan gelen telekeçiler «Türkmennebit» döwlet konserninde öndürilen polipropileni, dizel yangyjyny, şeýle hem Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrliginiň kärhanalarynda öndürilen arassalanmadyk buýan kökünü we kök baldaklaryny satyn aldylar. Şeýle-de Dokma senagaty ministrliginiň kärhanalarynda öndürilen dürli görnüşli dokma önümler satyldy. Geleşikleriň jemi bahasy 18 million 114 müň amerikan dollaryndan gowrak boldy.

Ýurdumyzyň telekeçileri içerki bazar üçin jemi bahasy 290 million 591 müň manatlykdan gowrak bolan polipropileni, türkmen el halylaryny we dürli görnüşli dokma önümlerini satyn aldylar.

Baýramçylyk söwdalary gyzyşýar

Aşgabatda, Arkadag şäherinde we ýurdumyzyň ähli welaýatlarynda ýetip gelýän Taze ýyl baýramçylygyna bagyşlanan baýramçylyk söwdalary barha gyzyşýar.

Ýurdumyzyň «Altyn asyr» Gündogar, «Teke» bazarlaryna, şeýle-de «Gülüstan», «Bereketli bazarly» söwda merkezlerine söwda etmäge barýan ildeşlerimiziň zýy üzülenok. Ilata hödürlenilýän harytlaryň amatlylygyny ýola goýmak maksady bilen, göçme söwda nokatlary diňe bir merkezi bazarlarda däl, eýsem, ýaşayyş toplumlarynyň çäklerinde hem hereket edýär. Bazardy söwda merkezlerde ýurdumyzyň öndürebaryjy önüm öndürjileriniň dürli görnüşli önümleri hödürlenilýär.

Söwda tekjelerinde ýarmalar we un önümleri, süýji-köke, tebigy şireler we gazlandyrylan içgiler, sowgat toplumlary, möwsümleýin miweler we gök önümler bar. Mundan başga-da, bu ýerde emeli arça agaçlaryny, arça bezeglerini, ýadygärlilik sowgatlaryny, oýunjaklary we senenamalary satyn alyp bolýar.

Bägül ATAYEWA,

Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň senagat ekologijyasý kafedrasynyň müdiri.

TÄZE ÝYLYŇ ŞANYNA

Şanly ýylyň ykdysady üstünlikleri

Her bir günü taryhy üstünliklere beslenýän Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýylynda gazanylýan ykdysady üstünlikler her birimizde buýsanç duýgusyny döredýär. Diňe şu ýylyň 11 aýynyň jemlerine bagyşlanyp, Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň 8-nji dekabarda sanly ulgam arkaly geçirilen mejlisinde berlen hasabatlardy beýan edilen görkezijiler hem ýurdumyzda durnukly ösüşiň üpjün edilyändigini tassyklaýar. Ylaýta-da, geçen ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, jemi içerki önümiň 6,3 göterim ýokarlanmagy ykdysady syýasatyň üstünlikli durmuşa geçirilýändigini alamatlandyrdy.

Jemi içerki önüm esasy makroykdysady görkezijileriň biri bolup, ol ulgamyň häzirkiz ýagdaýyny häsiýetlendirýär. Bu görkeziji ýurt derejesinde öndürilen JIÖ-ni dürli ýyllar boýunça deňeşdirmäge mümkinçilik bermek bilen, hasabat döwründe haýsy içerki we daşarky şertleriň netijesinde ykdysadyýetde özgerişlikleriň bolup geçendigine hem-de olaryň sarp ediljere nähili täsir edýändigine baha bermäge esas döredýär. Mundan başga-da, kesgitli döwürde ýurduň çäginde jemi öndürilen önümleriň we hyzmatlaryň möçberini aňlatmak bilen, öz gezeginde, dürli ýurtlaryň ykdysadyýetini deňeşdirmäge mümkinçilik berýän görkeziji bolup durýar. Jemi içerki önümiň möçberini ýokarlandyrmak üçin dürli usullaryň bardygyny bellemek ýerliklidir. Munuň üçin, ilkinji nobatda, jemi önümiň öndürilişine haýsy şertleriň täsir edýändigini aýdyňlaşdyrmak möhümdir.

Täze iş orunlarynyň döredilmeginiň işsizligiň derejesiniň peselmegine getirýändigi tejribeden bellidir. «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 – 2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasýnda» ykdysadyýetiň senagatlaşma derejesini ýokarlandyrmak, institusional özgertmeleri, sanly ykdysadyýeti we tehnologiýalary or-

naşdyrmagy çuňlaşdyrmak, bazar ykdysadyýetini, kiçi we orta telekeçiligi işjeň ösdürmek, amatly işewürlük gurşawyny döretmek esasy maksatlaryň hatarynda kesgitlenen. Senagatlaşdyrmak, sanlylaşdyrmak we diwersifikasiýalaşdyrmak ykdysadyýetiň täze hile geçmegini üpjün edýän ugurlar bolup, häzirkiz döwürde olaryň maksatnamalaýyn esasyda üstünlikli amala aşyrylmagy täze önümçilikleriň döredilmegini, bar bolanlarynyň durkunyň täzelenmegini hem-de döwrebaplaşdyrylmagy şertlendirýär. Öňdebaryjy tehnikalara we tehnologiýalara ornaşdyrylan täze önümçilik kuwwatlyklarynyň işe girizilmegi täze iş orunlarynyň döredilmegine, netijede, iş bilen meşgullanýan ilatyň sanynyň artmagyna getirýär. Şunuň bilen birlikde, ýurtda kemala gelen demografik ýagdaýyň hem jemi içerki önümiň möçberine öz täsirini ýetirýändigini aýratyn belliklikdir. Mysal üçin, ýurdumyzda giň gerimde amala aşyrylýan durmuş özgertmeleriniň netijesinde ilatyň ömrüniň dowamlylygynyň artmagy, çaga dogluşynyň derejesiniň ýokarlanmagy zähmete ukyply ilatyň sanynyň köpelmegini möhüm orun eýeleýär.

Ýurdumyzda halkyň hal-ýagdaýynyň ýokarlandyrylmagy we durnukly ösüş maksatnamalarynyň durmuşa giňden ornaşdyrylmagy üçin uly möçberde maýa goýumlar goýulýar. Bu babatda milli maksatnamalaryň iri taslamalary üstünlikli amala aşyrylýar. «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 – 2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasý», «Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdumyzy 2022 – 2028-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli Maksatnamasý» hem-de «Türkmenistanyň Prezidentiniň obalaryň, şäherçeleriň, etraplardaky şäherleriň we etrap merkezleriniň ilatyň ýaşayyş-durmuş şertlerini özgertmek boýunça 2028-nji ýyla çenli döwür

üçin Milli maksatnamasý» we pudaklaýyn maksatnamalar her ýylda kabul edilýän esasy maliýe resminamasy bolan Döwlet býujeti hakynda Kanunyň esasy düzýär. Bu hukuk resminamasy bilen Watanymyzy 2024-nji ýylda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň maliýe ugurlary kesgitlenildi.

Ministrler Kabinetiniň 2023-nji ýylyň 10 aýynyň jemlerine bagyşlanyp, 10-njy noýabrda geçirilen mejlisde döwlet Baştutanymyz «Türkmenistanyň 2024-nji ýyl üçin Döwlet býujeti hakynda» Türkmenistanyň Kanunyň taslamasyny Türkmenistanyň Mejlisine ibermek baradaky hata gol çekdi. 25-nji noýabrda Türkmenistanyň Mejlisiniň VII çagyrylyşynyň dördünjü maslahatynda degişli kanun taslamasý deputatlar tarapyndan ara alyp maslahatlaşyldy we biragyzdan goldanylyp kabul edildi. Kanunyň görkezijileri barada aýdylanda, 2024-nji ýyl üçin Döwlet býujetiniň umumy girdejileri 102 313,5 million manat möçberinde göz önünde tutulýar. Býujetiň I derejesiniň girdejileri, ýagny salgytlar we býujete geçirilýän beýleki tölegler boýunça serişdeleriň gelip gowuşýan möçberi 32 865,0 million manat möçberde meýilleşdirilip, 2023-nji ýyl üçin tassyklanýan derejesine garanynda, 12,8 göterim ýokarydyr.

«Türkmenistanyň 2024-nji ýyl üçin Döwlet býujeti hakynda» Türkmenistanyň Kanuny milli ykdysadyýetiň pudaklaryny, şeýle hem sebitleriň batly depginler bilen sazlaşykly ösdürilmegini, ilatyň durmuş hal-ýagdaýynyň has-da gowulandyrylmagy göz önünde tutýar. Munuň özi tutumly maksatlara hyzmat etmek bilen, ýurduň ykdysady ösüşiniň, halkyň abadançylygynyň ygtybarly binýadyny has-da berkider.

Çynar BAYRAMDURDYÝEWA,

Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň magistranty.

2024-nji ýyl üçin Döwlet býujetiniň umumy girdejileri 102 313,5 million manat möçberinde göz önünde tutulýar.

Býujetiň I derejesiniň girdejileri, ýagny salgytlar we býujete geçirilýän beýleki tölegler boýunça serişdeleriň gelip gowuşýan möçberi 32 865,0 million manat möçberde meýilleşdirilýär.

Biznes reklama

3

Söwda we ösüş

www.br.com.tm

Türkmenistanyň Deňiz söwda floty ýük daşalyşyny 21,6 göterim artdyrdy

Türkmenistanyň Deňiz söwda flotynyň gämileri tarapyndan 2023-nji ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda ýük daşmagyň umumy mukdary 2022-nji ýylyň deňişli döwri bilen deňeşdirilende, 21,6 göterim ýokarlandy we 2,06 million tonna ýetdi.

Umuman, 2023-nji ýylyň ýanwar-noýabr aýlarynda ýük daşamak boýunça Milli flotyň meýilnamasy 129,4 göterim ýerine ýetirildi.

Ösüş depginleriniň ýokarlanmagy, ilkinji nobatda, çig nebit we nebit önümleriniň eksport edilmegi, şeýle hem Türkmenbaşy Halkara deňiz portundan geçýän umumy we üstaşyr ýükleriň köpelmegi bilen baglanyşyklydyr.

2023-nji ýylyň ýanwar — noýabr aýlary boýunça ýük dolanyşygy 867,149 mln tonna.km. bolup, meýilnama 228,9 göterime deň boldy, ýolagçy gatnawy bolsa 8,540 mln. ýolagçy km-a barabar boldy we bu babatdaky meýilnama 240,9 göterim ýerine ýetirildi.

Ogulbahar GELDİMÄMMEDOWA,
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky
Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň talyby.

Türkmenistan pomidoryň uly tapgyryny eksport etdi

Ýurdumyzyň gülläp ösmegine mynasyp goşant goşup, Türkmenistanyň Senagatçylyk we telekeçiler birleşmesiniň agzasy bolan «Altyn gala gurluşyk» hususy kärhanasy Russiýa, Gazagystana we Gyrgyz Respublikasyna pomidor hasylynyň 439 tonnasyny eksport etdi.

Kärhananyň işgärleri ösdürip yeteşdirmäge durmukly görnüşleriň ekilmeginiň we döwrebap tehnologiýalary ulanmagyň hasabyna hasyllylygy ýokarlandyrmaga ähmiýet berip, şu ýylyň 10 aýynda 730 tonna hasyl aldylar.

Şu ýyl Daşoguz welaýatynyň Şabat etrabynyň Hasylyçy şäherçesinde ýerleşen gök

önüm ýeteşdirilýän ýyladyşhanada pomidoryň «Altes» atly täze görnüşi ekildi. Ol açyk gyzyl reňkli bolup, togalak görnüşli we dykz düzümlidir. Oňa öndürjiler we sarp edijiler ýokary baha berýärler. «Altyn gala gurluşyk» kärhanasynyň ýyladyşhana toplumynda ýygynan pomidorlar satuwa iberilmezden öňürti, ýörite barlaghanalarda barlanylýar. Düýpli barlaglar geçirilenden soňra, ter gök önümler ýurdumyzyň bazarlaryna iberilýär hem-de daşary ýurtlara eksport edilýär.

Medine TAHYROWA,
Türkmen döwlet maliýe institutynyň talyby.

AZYK ÖNÜMÇILIGI

Hojalyýewleriň «Hojaly» hojalyk jemgyýeti

Hojaly» hojalyk jemgyýetini telekeçi Tirkışmyrat Hojalyýew esaslandyrdy. Bu kärhananyň öz haryt nyşanyny «Kilwan» diýip atlandyrmagy bolsa, esasy öndürilýän önümleriň bugdaý unundan bolmagy bilen baglanyşyklydyr. Ýeri gelende aýtsak, «Kilwan» sözi degirmen diýmekligi aňladýar.

«Hojaly» hojalyk jemgyýeti 2016-njy ýylyň 18-nji martynda we 1-nji aprelinde daşary ýurt kompaniýalary bilen şertnamalary baglaşmak arkaly ýumşak, petir, şokolad we karamel örtüklü köke we wafli önümlerini awtomatik

usulda dünýä üllülerine laýyk gelýän görnüşde öndürjek zawody gurýar. Hut şol senedenem, zawod öz işine başlaýar. Bu zawod Ýewropa ýurtlarynyň kompaniýalary tarapyndan taýýarlanylýar. Zawodyň tutýan meýdany 1 gektara barabar bolup, onda, takmynan, 100-den gowrak adam zähmet çekýär. «Hojaly» hojalyk jemgyýeti özüniň konditer önümlerini türkmen bazarlaryna «Kilwan» haryt nyşany bilen satuwa çykarýar. Enjamlaryň önümçilikde bökdençsiz işlemeginiň ýola goýulmagy bilen, ýerli çig mallary ulanmak arkaly, dünýä bazarlarynda bäsdeşlige ukyply, ýokary hilli önümleriniň önümçiliginiň gerimini barha

«Hojaly» hojalyk jemgyýeti 2022-nji ýylda Türkiýede geçirilen «F-Istanbul» atly halkara sergä gatnaşdy.

artdyrýar. Kärhana ilkinji gezek 3 kilogram agramly gaplamalarda gaplanan «Altyn däne», «Seýrana» haryt nyşanly şekerli kökeleri, «Pasyllar» haryt nyşanly petir kökesi bilen bazara çykýar. Bu kökeleriň ýaramlylyk möhleti 9 aýdan 1 ýyla çenlidir. Tejribeler esasynda öz işini ymykly ele alan «Hojaly» hojalyk jemgyýeti häzirkä wagtda konditer önümleriniň 100-e golaý görnüşini öndürýär. Olardan «Wasp», «Has»,

«Kesp», «Rende», «Seýrana», «Pasyllar», «Altyn däne», «Wada», «Asyýa», «Mardop», «Özge» ýaly kökeler we «Tans» atly wafilileri halk arasynda uly isleg bildirilýän görnüşlerdir. «Hojaly» hojalyk jemgyýeti «Kilwan» haryt nyşanly «Kesp» we «Rende» kökeleriniň öň banan, pyrtkyal, erik tagamly görnüşlerini öndürýärdi. Şu ýylyň ýanwar aýyndan başlap, bu kökeleriň täze goýadylan süýt tagamly görnüşini öndürüp başlady.

Kärhana öz önümleriniň öndürilişini her ýylyň sentýabr aýyndan fewral aýyna çenli has-da güýçlendirýär. Sebäbi güşky möwsümde konditer önümleriniň şokolad örtüklü görnüşlerine isleg has artýar.

2022-nji ýylyň hasabyna görä, «Hojaly» hojalyk jemgyýeti konditer önümleriniň ähli görnüşlerinden Owganystan, Gyrgyz Respublikasy ýaly ýurtlara 1 ýylyň dowamynda 4 gezek eksport etdi. Bu eýýam buýsandyryjy ýagdaýdyr. «Hojaly» hojalyk jemgyýeti 2022-nji ýylda Türkiýede geçirilen «F-Istanbul» atly halkara sergä gatnaşdy. 2023-nji ýylda «Agro-Pak Türkmenistan — 2023» halkara sergisine gatnaşdy. Mundan başga-da Türkmenistanda geçirilýän sergileriň ählisine gatnaşyp gelýär. «Hojaly» hojalyk jemgyýetiniň öndürýän del tagamly, tagamly unudylmajak konditer önümlerini türkmen bazarlarynyň ähli söwda nokatlaryndan satyn alyp bilersiňiz.

Ogulbagt ORAZDURDYÝEWA,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň uly mugallymy.

«Türkmenistanda öndürilen» milli haryt nyşanyny işläp taýýarlamak boýunça duşuşyk geçirildi

22-nji dekabrdä Türkmenistanyň Söwda-senagat edarasyna «Türkmenistanda öndürilen» milli haryt nyşanyny işläp taýýarlamak boýunça Pudagara iş toparynyň ýygnaýy geçirildi. Pudagara iş toparynyň gün tertibine «Türkmenistanda öndürilen» milli haryt nyşany hakynda düzgünnamanyň taslamasyny ara alyp maslahatlaşmak hem-de «Türkmenistanda öndürilen» milli haryt nyşanynyň şekilini saýlap almak we ony Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň garamagyna hödürlemek ýaly meseleler girizildi.

Ýygnaýyň dowamynda «Türkmenistanda öndürilen» milli haryt nyşany hakynda düzgünnamanyň taslamasy hem-de «Türkmenistanda öndürilen» milli haryt nyşanynyň şekilini saýlap almak baradaky geçirilen bäsleşige gelip gowşan teklipler boýunça çykyşlar edildi.

Türkmenistanyň Söwda-senagat edarasynyň Metbugat gullugy.

BSG-niň tejribe geňeşçisi Aşgabada iş saparyny amala aşyrdy

13-njy dekabrdä BMGÖM-iň halkara bilermeni, Bütindünýä Söwda Guramasynyň tejribe merkeziniň geňeşçisi Maksim Medwedkowyň paýtagtymyz Aşgabada iş sapary guraldy. Bu sapar BMG-niň Ösüş Maksatnamasy bilen Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministrliginiň bilelikdäki «Durnukly ösüş maksatlaryny durmuşa geçirmek üçin platforma, II tapgyr» taslamasynyň çäginde geçirildi.

Ýurdumyzyň deňişli ministrlikleriniň we edaralarynyň wekilleri bilen geçirilen duşuşyklarda Maksim Medwedkow milli we halkara kanunçylygyny sazlaşdyrmagyň, BSG-niň şertnamalaryna laýyk gelmeginiň möhümdigini ara alyp maslahatlaşdy. Bu ýerde oba hojalygyna öňdebaryjy orunlary eýelemek üçin Bütindünýä Söwda Guramasynyň agzalygyny ulanmakda öňdebaryjy tejribe, ýaşyl ykdysadyýetdäki tendensiýalar, telekommunikasiýa, şeýle-de işewür toparlaryň gepleşiklere gatnaşmagy bilen baglanyşykly meselelere seredildi.

Şeýle hem daşary söwda tertibi hakyndaky Ähtnamany taýýarlamak boýunça geňeşmeleri geçirip, BSG-ä goşulmak boýunça mundan beýläkki çäreler barada teklipleri paýlaşdy. Mundan başga-da, ol Türkmen döwlet ykdysadyýet we dolandyryş institutynyň we Türkmen döwlet maliýe institutynyň talyplary we mugallymlary üçin «Bütindünýä Söwda Guramasynyň telekeçilik gyzyklanmalary» atly umumy okuw saparyny geçdi.

Saparyň maksatnamasyna laýyklykda, Bütindünýä Söwda Guramasyna giren ýurtlaryň peýdalary we artykmaçlyklary, iş gursawyny höweslendirmek, daşary ykdysady işjeňligiň netijeliligini kämilleşdirmek, ekspordnyň ösüşi, umuman, ilatny girdejilerini we abadançylygyny ýokarlandyrmak ýaly meselelere garaldy.

Aýgül UMMATYÝEWA,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň sport žurnalistikasy hünäriňiň talyby.

«Hojaly» hojalyk jemgyýeti 2022-nji ýylda Türkiýede geçirilen «F-Istanbul» atly halkara sergä gatnaşdy.

«Hojaly» hojalyk jemgyýeti şu ýylyň ýanwar aýyndan başlap, kökeleriň täze goýadylan süýt tagamly görnüşini öndürüp başlady.

Biznes reklama

www.br.com.tm

Jemgyýet

SAGLYK

Harytlaryň bolçulygy – bazarlaryň berekedi

Her şanly senäniň, baýramçylygynyň aýratyn öwüşgüni bolýar. Her täze ýylymyz hormatly Prezidentimiziň hem-de Gahryman Arkadagymyzyň tagallalary bilen ýurdumyzda döwlet derejesinde uly şatlyk-şowhun bilen belenilip geçilýär. Sanly günlerden taryhy wakalara baý bolan ýene bir ýylymyz, ýagny Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýyly bilen hoşlaşyp, täze 2024-nji ýyla gadam basarys.

Halkymyzda toý-baýramlara, şanly senelere, dabarlara taýýarlykly barmak, baýramçylyk saçklaryny dürli naz-nygmatlar bilen bezemek asyrlardan dowam edip gelýän asyly däbimizdir. Täze ýyl baýramçylygy mynasybetli ak bazarlarymyzyň, söwda nokatlarynyň halkyň sarp edýän gündelik harytlary, Täze ýyl sowgatlary we beýleki önümler bilen has-da baýlaşmagy bereketli türkmen saçklarymyzyň bolçulygyny

öňkünden-de artdyryar. Bu babatda ýurdumyzyň söwda toplumynyň edaralarynyň zähmetsöýer işgärleriniň tagallalary bilen paýtagtymyzyň, Arkadag şäheriniň we ýurdumyzyň welaýatlarynyň ak bazarlarynda we söwda merkezlerinde baýramçylyk söwdasy has-da gyzgalaňly dowam edýär. Türkmen telekeçilerimiz tarapyndan öndürilen dürli önümler bilen baýlaşan bazarlaryň häzirkä günlerinde mähellesi has-da köpeliýär. Bu görnüşler bolsa döwletimize we döwrümi-ze bolan buýsanjymyzy artdyryp, şeýle ajaýyp zamanany peşgeş beren Arkadagly Gahryman Serdarymyza hem-de Gahryman Arkadagymyza bolan alkyşlarymyzy goşalandyryar.

Döwletli-döwränymyzdaky şeýle haryt bolçulyklary ata Watanymyza ösüşleriň ýardygynyň, ýurt başynda Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň bardygynyň, her täze günün bagtyýarlygy, asudalygy, agzybirli

buşlaýan nurdugynyň subutnamasydyr. Täze ýyl baýramçylygynyň öňüsyraýyndaky şatlykly pursatlar, ak bazarlardaky we söwda nokatlaryndaky harytlaryň bolçulygy, bagtyýar ildeşlerimiziň durmuşyna bagt nuruny çalyýan Gahryman Arkadagymyzyň «Döwlet adam üçindir!», hormatly Prezidentimiziň «Watan diňe halky bilen Watandyr! Döwlet diňe halky bilen döwletdir!» diýen ynsanperwerlige ýugrulan sözleriniň dabaranamasydyr. Toýlarymyz we baýramlarymyz agzybirlikde uludan toýlamaga ähli döredýän mümkinçilikleri üçin Gahryman Arkadagymyza we Arkadagly Gahryman Serdarymyza ähli watandaşlarymyzyň alkyşlary çäksizdir.

Maral TÄÇMYRADOWA,

M.Garryew adyndaky TDLU-nyň kafedra müdiri.

«Akyly» şäherde sanly tehnologiýa hyzmatlary sazlaşykly işleýär

Berkerar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň ähli ugurlarynda uly ösüşler, özgerişler gazanylýar. «Türkmenaragatnaşyk» agentliginiň «Türkmentelekom» elektrik aragatnaşyk kompaniýasynyň hünärmenleri hem aragatnaşyk ulgamyny ösdürmekde yhlasly zähmet çekýärler. «Türkmenistanda 2019 — 2025-nji ýyllarda sanly ykdysadyýeti ösdürmegiň Konsepsiyasyna» laýyklykda, kompaniýanyň işgärleri ähli ugurlary sanly ulgama geçirmekde netijeli işleri durmuşa geçirýärler. 2023-nji ýyly zähmet üstünlükleri bilen tamamlap, 2024-nji Täze ýyly uly hyjuw, joşgun bilen garsy alýarys. 2023-nji ýylyň taryhyna altyn harplar bilen ýazylan Arkadag şäheriniň «akyly» şäher konsepsiyasy öňdebaryjy maglumat-kommunikasiýa tehnologiýalarynyň we internet serişdeleriniň

sazlaşygyna esaslanýar. Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň döwür bilen aýakdaş gitmek üçin ýurdumyzyň jemgyýetçilik durmuşynyň ähli ugurlaryna sanly ulgamy ornaşdyrmak boýunça kesgitlän wezipelerini yerine ýetirmek maksady bilen, «akyly» şäherde sanly tehnologiýa hyzmatlary ýola goýuldy.

«Türkmenaragatnaşyk» agentliginiň «Türkmentelekom» elektrik aragatnaşyk kompaniýasynyň hünärmenleri Türkmenistanyň Kärdeşler arkalaşygynyň Milli merkezinde, Türkmenistanyň jemgyýetçilik guramalarynyň Merkezi binasynda guralýan köpçülikleýin çärelerine, syýasy-döwlet ähmiýetli «tegelek stolara» gatnaşýarlar. «Türkmentelekom» elektrik aragatnaşyk kompaniýasynyň Kärdeşler arkalaşygynyň işjeň agzalary golaýda Awazadaky «Daýanç» sagaldyş merkezinde geçirilen okuw maslahatyna gatnaş-

dylar. Awiasyýa we aragatnaşyk işgärleriniň Kärdeşler arkalaşygynyň guramagynda geçirilen maslahatda dürli kärede işjeň agzalar tejribesini has-da artdyrmaga mümkinçilik gazandylar.

Bosagymyzda garşy alýan 2024-nji ýylymyz hem ata Watanymyza uly üstünlükleri getirjek ýyllaryň biri bolsun! Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, başlary dik bolsun! Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan güleşip ösdürmek ugrundan alyp barýan işleri üstünlüklere beslensin!

Gözel TAÝJYKOWA,

«Türkmenaragatnaşyk» agentliginiň «Türkmentelekom» elektrik aragatnaşyk kompaniýasynyň Kärdeşler arkalaşygynyň başlygy.

EKOLOGIÝA

Adamzadyň bähbidine

Daşky gurşawy goramak, tebigatymyzyň baýlyklaryny we gözelliglerini aýawly saklamak hormatly Prezidentimiziň alyp barýan döwlet syýasatynyň esasy ugurlarynyň biri bolup durýar.

Ekologiýa abadançylygyny üpjün etmek, tebigaty gorap saklamak boýunça alnyp barylýan işlerde döwletimiz iri halkara guramalar bilen işjeň hyzmatdaşlyk saklaýar. 1-2-nji dekabrdan hormatly Prezidentimiz Birleşen Milletler Guramasynyň Howanyň üýtgemegi baradaky Çarçuwaly konwensiyasyna gatnaşýjy taraplaryň 28-nji maslahatyna (COP28) gatnaşmak üçin Birleşen Arap Emirliklerine iş saparyny amala aşyrdy. Arkadagly Gahryman Serdarymyz forumda çykyş edip, howanyň üýtgemegine we onuň netijelerine garşy göreşmekde mundan beýläk-de ösüşi üpjün etmäge gönükdirilen ekologik meselelere degişli wezipeleriň sazlaşykly çözümlerini işläp taýýarlamak boýunça ýurdumyzyň garyşlaryny beýan etdi. Şeýlelikde, Birleşen Milletler Guramasynyň Howanyň üýtgemegi baradaky Çarçuwaly konwensiyasyna gatnaşýjy taraplaryň 28-nji maslahatyna hormatly Prezidentimiz Türkmenistanyň Ählumumy metan borçnamasyna goşulýandygyny yglan etdi. Belenilişi ýaly, şol bir wagtda, ýurdumyz bu resminamadan gelip çykyan şertleri iş ýüzünde yerine ýetirmäge gönük-

dirilen taslamalaryň we maksatnamalaryň çäklerinde halkara guramalar, hyzmatdaş döwletler bilen gündelik hyzmatdaşlygy dowam etdirer. Hormatly Prezidentimiz ýurdumyzda BMG-niň Merkezi Aziýada howanyň üýtgemegi bilen bagly tehnologiýalaryň sebit merkezini döretmek başlangyjynyň zerurdygyny nygtady. Döwlet Baştutanymyz teklipl edilýän Howa we saglyk boýunça Jarnamany, durnukly oba hojalygy, durnukly azyk ulgamlary we howanyň üýtgemegine garşy göreşmek boýunça Emirlikler Jarnamasyny doly goldaýandygyny hem-de howanyň üýtgemegine garşy göreşmek boýunça belent maksatly, köp derejeli hyzmatdaşlyk üçin «COP28» koalisiýasyny döretmek hakyndaky başlangyjy goldamaga taýýardygyny nygtady.

Mälüm bolşy ýaly, milli ykdysadyýetimiz ähli pudaklarynda innowasion, serişde tygşyt-

laýjy tehnologiýalar ornaşdyrylýar, howanyň arassalygyna, gurulýan zawodlaryň we fabrikleriň, beýleki desgalaryň ekologik standartlara we talaplara laýyklygyna gözegçiligiň netijeliligini artdyrmak maksady bilen, çäreler görüldi. Olar daşky gurşaw üçin howpsuzlygy babatda hökmany tertipde degişli seljermeden geçirilýär. Türkmenistan daşky gurşawy goramak meseleleriniň çözüldigine örän jogapkärli çemeleşýär.

Hormatly Prezidentimiziň baştutanlygyna ýurdumyzda bilim ulgamynyň esasy ugurlarynyň biri bolan ekologiýa boýunça bilim bermegi kämilleşdirmekde köp işler durmuşa geçirilýär. Türkmenistanyň Konstitusiyasyna, «Bilim hakyndaky» we «Tebigaty goramak hakyndaky» Kanunlaryna laýyklykda, ýurdumyzyň ýokary okuw mekdeplerinde ekologiýa we daşky gurşawy goramak baradaky okuw sapaklary okadylyr.

Ýurdumyzyň geljekki nesilleri üçin şeýle uly adaladlar edýän, dünýäde alnyp barylýan ekologik abadançylygy ugrundaky işlere uly goşant goşýan Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag bolsun, alyp barýan il-ýurt bähbitli, umumadamzat ähmiýetli döwletli işleri rowaçlyklara beslensin!

Allamyrat ANNAGURBANOW,

Türkmenistanyň Döwlet energetika institutynyň jemgyýeti öwreniş ylmyly kafedrasynyň mugallymy.

Saglyk – baş baýlyk

Ynsan saglygy barada alada etmek, ýurdumyzyň bagtyýar raýatlarynyň ýaşayş-durmuş derejesini yzygiderli gowulandyrmak döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarynyň biridir. Ýurdumyzyň saglygy goraýşy we derman senagaty ulgamyny, sporty, jemgyýetimizde sagdyn durmuş ýörelgelerini ösdürmekde ýetilen sepgitler muňa aýdyň şaýatlyk edýär. Hormatly Prezidentimiziň «Saglyk» Döwlet maksatnamasy halkymyzyň saglygyny goramakda we berkitmekde ýetilýän belent sepgitleriň gözbaşy bolup durýar. Hormatly Prezidentimiziň ulgamda durmuşa geçirýän düýpli özgertmeleriniň netijesinde hil babatda halkara kadalaryna laýyk gelýän ösüşleriň ak ýoluna düşen milli saglygy goraýşy ulgamynyň berk binýady döredildi. Bu bolsa halkymyza edilýän saglygy goraýş hyzmatlarynyň hil derejesini ýokarlandyrmaga, dürli keselleriň önüni almaga mümkinçilik berýär.

Ýurdumyzda uzak geljegi nazarlaýan giň möçberli özgertmeler, agirt uly işler üstünlüklü durmuşa geçirilip, Garaşsyz döwletimiziň berk binýatly milli saglygy goraýşy, bilim we sport ulgamlary döredildi. Öňdebaryjy tejribeleri, ylmyň we tehnologiýanyň gazananlaryny tapgyrlaýyn ornaşdyrmak, dünýä döwletleri, iri halkara guramalar bilen hyzmatdaşlygy giňden ýaýbaňlandyrmak bilen, bu ulgamlar dünýä ölçeglerine laýyklykda döwrebaplaşdyryldy. «Berkerar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 — 2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň milli maksatnamasyndan», şeýle hem bu ugurda alnyp barylýan döwlet syýasatymyzdan gelip çykyan wezipele-re laýyklykda, ynsan saglygyny goramak, keselleriň önüni almak, lukmançylyk ylmylaryny ösdürmek, jemgyýetimiziň aň-bilim binýadyny kämilleşdirmek, ylmyly-bilimli sagdyn nesli kemala getirmek, köpçülikleýin bedenterbiýe-sagaldyş, sagdyn durmuş kadalaryny işjeňleşdirmek babatynda ýurdumyzda zerur şertler döredildi.

Saglygy goraýşa sanly ulgamy işjeň ornaşdyrmakda alnyp barylýan işleriň gerimi giňeýär. Munuň özi, ilkinji nobatda, dünýä lukmançylygyna gazanylýan öňdebaryjy tejribeleri özleşdirmekde möhüm ähmiýete eýedir. Iň kämil tejribeleriň, döwrebap tehnologiýalaryň ulgama ornaşdyrylmagy milli saglygy goraýşy ulgamynyň dowamly ösüşini üpjün etmegine ýardam berýär.

Ýurdumyzyň bagtyýar ýaşajylarynyň saglygy baradaky aladany berkerak Watanymyzyň durmuş-ykdysady taýdan ýokary depginlerde ösmeginiň ilkinji şertleriniň biri hökmünde kesgitläp, elmydama üns merkezinde saklaýan Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň rowşen geljigimize gönükdirilen beýik işleri rowaç bolsun!

Şyblanberdi KAKAÝEW,

Onkologiýa ylmy-kliniki merkeziniň ylmy işgäri.

Sport we ýaşlar

www.br.com.tm

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginde zähmet çekýän ýaşlaryň 2023-nji ýylda halkara derejesinde gazanan sport üstünlikleri

Uly üstünliklere, ýatdan çykmaýak taryhy wakalara beslenen Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýyly hem tamamlanyp barýar. Ahyrlap barýan ýylda ata Watanymyzyň ýeten şöhratly menzillerine guran, başymyzdan geçiren buýsançly pursatlarymyza nazar salsak, 2023-nji ýylyň ömrümize onýyllyklara barabar many çaýandygyny duýmak bolýar.

Ýaşlara we ýaşlyga bagşlanylýp, «Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýyly» diýlip atlandyrylan şu ýylda gazanylan üstünliklerde ýurdumyzyň ähli raýatlarynyň mynasyp paýy bar. Bu babatda Türkmenistanyň Söw-

da we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň düzüminde zähmet çekýän ildeşlerimiz hem özleriniň aýratyn goşantlaryny goşdular. Olaryň aglabasynyň ýaşlardygy bolsa has-da buýsandyryjydyr. Ministrligiň düzümindäki edara-kärhanalarda zähmet çekýän ýaşlar ylmy, döredijilik gözlegleri, önjeýli we tutanýerli zähmetleri, halkara sport ýaryşlaryndaky üstünlikli çykyşlary bilen özlerini görkezmeği başardylar. Gazanylan şeýle sport üstünlikleri ýaşlaryň işden boş wagtlaryny hem manyly geçirýändiglerine, olaryň sagdyn we berk bedenli bolmak üçin zygiderli türgenleşýändiglerine

güwä geçýär. Hususan-da, ýurdumyzda bedenterbiýe we ýokary derejeli sport bilen meşgullanmaga döredilýän giň mümkinçilikleriň netijesinde Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň düzümindäki edara-kärhanalaryň işgärleriniň birnäçesi sportuň dürli görnüşleri boýunça halkara ýaryşlarda ýurdumyzyň abraýyny mynasyp gorap, hormat münberinden orun almagy başardylar. Gazetiň şu sanynda okyjylary Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýylynda halkara ýaryşlarda ýeňiji bolmagy başaran şol türgenleriň birnäçesi bilen tanyşdyrmagy makul bildik.

Toýlymyrat ÝEGELEÝEW,

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň «Gülüstan» döwlet söwda merkeziniň söwda bölüminiň esasy hünärmeni – 2023-nji ýylyň 17 – 21-nji maýy aralygynda Türkiýe Respublikasynyň Stambul şäherinde geçirilen kik-boks boýunça Dünýä kubogyny almak ugrundaky ýaryşa 79 kilogram agram derejesinde gatnaşyp, kik-laýt ugry boýunça bürünç medala mynasyp boldy.

Pygy SILABOW,

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň «Türkmen söwdahyzmat» döwlet kärhanasynyň gurluşyk we ulag bölüminiň hünärmeni – 2023-nji ýylyň 15 – 18-nji iýuny aralygynda Wengriýa döwletiniň Budapeşt şäherinde geçirilen kik-boks boýunça Dünýä kubogyny almak ugrundaky ýaryşa 60 kilogram agram derejesinde gatnaşyp, full kontakt ugry boýunça bürünç medala mynasyp boldy.

Gurbanmyrat TAŇŇÝÝEW,

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň «Şir» hokkey klubunyň I derejeli hokkeyçi – 2023-nji ýylyň 17 – 23-nji apreli aralygynda Türkmenistanyň şaýbaly hokkey boýunça milli ýygndysynyň düzüminde Günorta Afrika Respublikasynyň Keyptaun şäherinde geçirilen şaýbaly hokkey boýunça Dünýä çempionatynyň «A» toparçasynyň üçünji diwizionyna gatnaşyp, kümüş medala mynasyp boldy.

Allan MUHYÝEW,

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň «Şir» hokkey klubunyň I derejeli hokkeyçi – 2023-nji ýylyň 11 – 17-nji marty aralygynda Türkmenistanyň şaýbaly hokkey boýunça yetginjekler ýygndysynyň düzüminde Mongoliýa döwletiniň Ulan-Bator şäherinde geçirilen 18 ýaş çenli yetginjekleriň arasyndaky şaýbaly hokkey boýunça Aziýanyň we Okeaniýanyň bilelikdäki çempionatyna gatnaşyp, kümüş medala mynasyp boldy.

Öwezguly ESENOW,

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň «Şir» hokkey klubunyň I derejeli hokkeyçi – 2023-nji ýylyň 17 – 23-nji apreli aralygynda Türkmenistanyň şaýbaly hokkey boýunça milli ýygndysynyň düzüminde Günorta Afrika Respublikasynyň Keyptaun şäherinde geçirilen şaýbaly hokkey boýunça Dünýä çempionatynyň «A» toparçasynyň üçünji diwizionyna gatnaşyp, kümüş medala mynasyp boldy.

Nazar ORAZOW,

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň «Şir» hokkey klubunyň III derejeli hokkeyçi – 2023-nji ýylyň 11 – 17-nji marty aralygynda Türkmenistanyň şaýbaly hokkey boýunça yetginjekler ýygndysynyň düzüminde Mongoliýa döwletiniň Ulan-Bator şäherinde geçirilen 18 ýaş çenli yetginjekleriň arasyndaky şaýbaly hokkey boýunça Aziýanyň we Okeaniýanyň bilelikdäki çempionatyna gatnaşyp, kümüş medala mynasyp boldy.

Sahypany taýýarlan: **Mätgurban MÄTGURBANOW**, TDIM-iň Halkara gatnaşyklary institutunyň talyby, «Biznes reklama».

Türkmenistanly türgenler 18 – 21-nji dekabry aralygynda Özbegistanyň Daşkent şäherinde geçirilen uşu sanda boýunça Merkezi Aziýanyň çempionatyna 7 altyn, 7 kümüş we 18 bürünç medala mynasyp boldular.

Biznes reklama

Капитал — 2023

www.br.com.tm

ИИ лихорадка увеличивает не только возможности человечества, но и капитал самых состоятельных людей мира. В списке тех, кто разбогател больше всех, большинство относится к индустрии технологий.

Для многих самых богатых людей 2023-й — это год, когда они стали еще богаче. У более половины из 2568 миллиардеров планеты сегодня состояние выросло по сравнению с тем, каким оно было в первый день текущего года.

Одним богачам повезло больше, чем другим. Нынешняя десятка крупнейших счастливиц вместе стала богаче на \$490 млрд. Forbes осуществлял оценку их состояния за период с 1 января по 15 декабря 2023 года.

Семь из десяти участников рейтинга — техномиллиардеры. Если 2022-й оказался не слишком удачным для крупных технологических компаний, то 2023-й стал годом восстановления благодаря скачку индекса Nasdaq Composite, включающего многие технокомпании, на 42%. Для сравнения, индекс S&P 500, в котором больше компаний разных профилей, вырос всего на 23%.

Акции «великолепной семерки» — Apple, Microsoft, Alphabet, Amazon, Nvidia, Tesla и Meta — оставили оставшийся рынок далеко позади, что помогло владельцам-миллиардерам увеличить свои капиталы.

Лишь двое из десятки не являются американцами: индонезийский энергетический магнат Праджо Пангеста, обогатившийся больше всего в процентном значении (более 900%), и испанский миллиардер Амансио Ортега, стоящий за сетью Zara.

1. Илон Маск, Tesla, SpaceX
Собственный капитал: \$254,9 млрд (+\$108,4 млрд в 2023-м)

Маск провел свой первый полный год за рулем Twitter, который он в июле переименовал в X, что преимущественно провоцировало скачки цен на его компанию в результате контroversионных твитов. И несмотря на это ему удалось обогатиться больше всех за последние 12 месяцев благодаря двум другим компаниям, которыми он управляет.

Акции производителя электромобилей Tesla, который в прошлом месяце начал доставлять заказчикам новенькие «кибертраки» (Cybertrucks), выросли более чем на 100%. А аэрокосмическая компания SpaceX, которая в этом году выполнила более 90 успешных запусков, подорожала до \$150 млрд в июле этого года. Ходят разговоры о том, что SpaceX сейчас в процессе продажи акций при отметке \$180 млрд.

Нынешняя десятка крупнейших счастливиц вместе стала богаче на \$490 млрд.

2. Марк Цукерберг, Facebook Meta
Собственный капитал: \$118,6 млрд (+\$74,8 млрд)

Для Цукерберга и его детища 2022 год оказался особенно сложным: обвал акций, падение доходов и массовые сокращения в четвертом квартале. Но в этом году удача снова улыбнулась предпринимателю и анонсированный им «год эффективности» принес ему \$75 млрд. Акции Meta, материнской компании Facebook, выросли на 178% с начала года до 15 декабря. Похоже, это может быть пока лучший год в истории компании.

3. Джефф Безос, Amazon
Собственный капитал: \$172,3 млрд (+\$65 млрд)

Джефф Безос отдал акции стоимостью \$700 млн преимущественно на борьбу с беспризорностью и климатическими изменениями. Кроме того, он пожертвовал \$100 млн на ликвидацию последствий лесных пожаров на гавайском острове Мауи, где у него есть дом. Безос может позволить себе такие щедрые дары: в 2023-м акции Amazon выросли на 79%. Благодаря этому он может радоваться не только новой суперяхте и обручению с бывшей ведущей Лорен Санчес, но и дополнительным \$65 млрд собственного капитала.

Десять миллиардеров, которые в 2023 году больше всех приумножили свое состояние

4. Праджий Пангест, индонезийский миллиардер
Собственный капитал: \$52,8 млрд (+\$47,9 млрд)

Индонезийский магнат заработал свое состояние благодаря древесине и нефтепродуктам. В марте он вывел на биржу собственную угольную компанию, а уже в октябре на Индонезийской фондовой бирже появились акции компании возобновляемой энергии Barito Renewables Energy, которой принадлежит самый крупный в стране производитель геотермальной энергии. Со времени листинга акции Barito выросли более чем на 200%.

5. Ларри Пейдж, Google
Собственный капитал: \$11,7 млрд (+\$34,4 млрд)

Акции Alphabet, материнской компании Google, в этом году подорожали на 50%. На это не в последнюю очередь повлияло ожидание выхода программного обеспечения Gemini AI в 2024-м. Alphabet, которую Пейдж основал вместе с Сергеем Брином в 1998-м, запустила ИИ-чатбот Bard в марте этого года.

6. Амансио Ортега,
Собственный капитал: \$97,4 млрд (+\$33,2 млрд)

Акции испанского гиганта быстрой моды Inditex, известного своей сетью магазинов Zara, выросли на 58% в 2023-м. На такие рекордные для компании показатели повлияли мощный спрос и до сих пор невиданные доходы. Это очень хорошие новости для Ортеги, которому принадлежит около 60% компании.

7. Сергей Брин, Google
Собственный капитал: \$107,3 млрд (+\$33 млрд)

Брин, который вместе с Пейджем отошел от управления ежедневными операциями Google еще в 2019 году, вернулся к активной работе в компании в 2023 году. Всё для того, чтобы принять участие в ИИ-разработках компании.

8. Стив Балмер, Microsoft
Собственный капитал: \$110,9 млрд (+\$32,4 млрд)

Это был хороший год для двух основных инвестиций Балмера. Баскетбольная команда Лос-Анджелес клипперс теперь стоит на 19% больше, чем год назад. А акции Microsoft, в которой он был гендиректором с 2000-го по 2014-й, выросли на

9. Ларри Эллисон, Oracle
Собственный капитал: \$133,2 млрд (+\$30,8 млрд)

Увеличение спроса на услуги дата-центров благодаря разработкам генеративного ИИ спровоцировало рост акций Oracle на 26% в этом году. Ларри Эллисон, который основал компанию в 1977-м и до сих пор является ее гендиректором, стал богаче более чем на \$30 млрд, несмотря на недавнюю продажу части акций Oracle.

10. Дженсен Хуанг, Nvidia
Собственный капитал: \$43,6 млрд (+\$29,8 млрд)

Никто не воплощает ИИ-бум лучше, чем Хуанг, соучредитель и гендиректор Nvidia, которая разрабатывает больше всех в мире чипов для систем искусственного интеллекта. В 2023-м акции компании взлетели более чем на 230%, что позволило рыночной капитализации Nvidia достичь \$1,2 трлн. А Хуанг, тайванец по происхождению, вошел в двадцатку самых богатых американцев.

Страницу на основе интернет-данных подготовил: Сапаргелди ТИЛЕВОВ, преподаватель института телекоммуникаций и информатики Туркменистана.

Аэрокосмическая компания SpaceX, которая в этом году выполнила более 90 успешных запусков, подорожала до \$150 млрд в июле этого года.

Biznes reklama

Билл Гейтс выступил со своей традиционной колонкой, в которой подвёл итоги 2023 года и попытался предсказать, какие темы станут главными в ближайшем будущем. В публикации миллиардер и филантроп сосредоточился на наиболее волнующих его вещах: искусственном интеллекте, здравоохранении, образовании, изменении климата и источниках энергии.

По мнению Гейтса, в первую очередь уходящий год дал нам представление о том, как ИИ будет формировать будущее. Он отмечает, что в этом году впервые использовал искусственный интеллект для работы и других серьёзных целей, а не развлечения или пустого времяпрепровождения: «Этот год ознаменовал начало новой эры. Вот почему я считаю, что следующий год — это возможность изменить следующую главу мира к лучшему».

О главной ценности ИИ Гейтс уже высказывался: по его мнению, новые технологии помогут преодолеть «ужасное неравенство, которое мы наблюдаем во всём мире»: «Я всегда твёрдо верил в силу инноваций, которые могут предложить каждому ребёнку равные шансы на выживание и процветание. ИИ не является исключением».

Каким образом это произойдёт? В представлении Гейтса искусственный интеллект вот-вот «ускорит темпы новых открытий с такой скоростью, которую мы никогда раньше не видели».

И здесь приоритет основателя Microsoft — роль ИИ в открытии новых лекарств, для чего потребуются «прочитать огромные объёмы данных, и инструменты искусственного интеллекта могут значительно ускорить этот процесс». «Если бы мне пришлось делать прогноз, то в странах с высоким уровнем дохода, таких как США, я бы предположил, что до значительного уровня использования ИИ населению в целом осталось 18–24 месяца. Я ожидаю увидеть сопоставимый уровень использования в африканских странах примерно через три года. Это всё ещё разрыв, но он намного меньше, чем время задержки, которое мы наблюдали с другими инновациями».

«Прогресс возможен и происходит каждый день»: Билл Гейтс опубликовал колонку с итогами года

Вообще, в тексте Билл Гейтс уделяет много внимания здравоохранению и своей программе Grand Challenges (её запустили, чтобы выявлять проблемы и предоставлять гранты местным исследователям, которые могли бы их решить). Среди направлений, в которых ИИ помог бы продвинуться вперёд — преодоление устойчивости к антибиотикам, сокращение количества беременностей с осложнениями, оценки рисков заражения ВИЧ, доступность медицинской информации для каждого работника здравоохранения.

Говоря об образовании будущего, Билл Гейтс задаётся вопросом, может ли ИИ пре-

доставить каждому ученику персонализированных репетиторов? По его мнению, новые обучающие инструменты смогут адаптировать контент для каждого учащегося. Некоторые из них, такие как Khanmigo и MATHia, уже заслужили высокие оценки и в ближайшие годы станут только лучше.

Сторонник атомной энергетики, Гейтс отмечает в своей колонке, что за последний год произошёл «серьёзный сдвиг в сторону всеобщего признания ядерной энергии».

И здесь в качестве примера, достойного подражания, он приводит свою компанию TerraPower, которая разрабатывает ядерный реактор нового типа.

В финале Гейтс обращается к идее «отдавать при жизни» (giving while living) и объясняет, что для него это означает постоянно задавать себе вопрос: «Как я могу использовать своё богатство, чтобы принести как можно больше пользы наибольшему количеству людей сейчас и в будущем?»

На основе интернет-данных подготовила: **Айсолтан ВЕЙСГЕЛДИЕВА**, студентка Туркменского государственного института физической культуры и спорта.

В Аргентине разрешили заключать сделки в криптовалюте

Правительство Аргентины разрешило жителям страны и компаниям заключать контракты в криптовалюте.

Правительство Аргентины разрешило жителям страны и компаниям заключать контракты в криптовалюте. Об этом в своем аккаунте на платформе X (бывший Twitter) сообщила министр иностранных

дел республики Диана Мондино.

Как она отметила, данная мера предусмотрена новыми реформами руководства государства. При этом заключать контракты можно будет не только в криптовалюте, но и в некоторых видах продуктов.

«Подтверждаем, что в Аргентине можно будет заключать контракты в Bitcoin, в другой криптовалюте, в килограммах мяса и в литрах молока», — уточнила глава внешнеполитического ведомства.

В то же время Мондино опубликовала выдержку из соответствующего указа президента страны, касающуюся погашения задолженностей по контрактам. Согласно тексту документа, должники будут обязаны предоставить средства в указанной в договоре валюте вне зависимости от законности ее использования в республике.

На основе интернет-данных подготовил: **Ыбрайым ГУРБАНОВ**, преподаватель Туркменского государственного архитектурно-строительного института.

Китайцы пользовались таблицей умножения 2300 лет назад

Историк Тан Цзиннань считает, что чиновники периода Чжаньго пользовались таблицей умножения для производственных расчетов и иных подобных целей

Китайцы пользовались таблицей умножения по крайней мере 2,3 тыс. лет назад. Об этом, сообщило агентство Xinhua, свидетельствует обнаруженная археологами в городе Цзинчжоу (провинция Хубэй, Центральный Китай) бамбуковая дощечка с нанесенными на ее поверхности иероглифическим текстом: «пять раз по семь - тридцать плюс пять, четыре раза по семь - двадцать

плюс восемь, три раза по семь - двадцать плюс один».

Дощечка с такой надписью была найдена в гробнице в городе Цзинчжоу, относящейся к IV веку до нашей эры, то есть к периоду Чжаньго (Сражающихся царств, 475-221 годы до н.э.).

«Эта надпись примерно на столетие опережает другой подобный фрагмент, обнаруженный ранее при раскопках в центральной провинции Хунань», — сообщил руководитель раскопок Ян Кайюн.

Всего в гробнице были раскопаны тысячи бамбуковых плашек, содержащих более 30 тыс. иероглифов. Среди них - записи текстов по математике, литературе, животноводству и фармакологии.

Как считает китайский историк Тан Цзиннань, чиновники периода Чжаньго пользовались таблицей умножения для производственных расчетов и иных подобных целей.

На основе интернет-данных подготовила: **Бахаргул ОВЕЗГЕЛДИЕВА**, студентка Туркменский национальный института мировых языков им. Довлетмаммеда Азади.

Американский автопроизводитель Tesla официально запустил в Шанхае новый проект — гигафабрику, которая будет на начальном этапе производить 10 тыс.

Власти Канады одобрили продажу канадского подразделения HSBC местному RBC за \$10,2 млрд.

Jahan habarlary

www.br.com.tm

Finlýandiýada dänesiz, emeli kofe ýasaldy

Fin alymlary barlaghana şertlerinde kofe agajyndan kofe öýjüni dörediler. Alymlaryň bellemegine görä, emeli usul bilen döredilen kofäniň tagamy 80 göterim adaty kofäniň tagamyny berýär. Bu synag Fin döwlet ylmy-barlag merkeziniň (VTT) alymlary tarapyndan üstünlikli geçirildi. Täze önüm «Beanless Coffee» adyny aldy. Seljeriş işiniň ýolbaşçysy Haýko Rişer: «Şeýle kofe taýýarlamak üçin birnäçe täze tehnologiýalar gerek bolar. Sebäbi kofe lazer şöhleleri arkaly gowrulýar» diýip düşündirýär. Synagyň şowly geçendigine garamazdan, täze önüme azyk önüminiň derejesi alynýança 4 ýyl töweregi wagt gerek bolar. Alymlar bolsa emeli kofäniň önüm öndürilijilerde uly gyzyklanma döretjekdigine umyt edýärler.

Taýýarlan: Jennet ÇARYÝEWA, Türkmen döwlet medeniýet institutynyň talyby.

2025-nji ýylda «CellX» emeli etiň önümçiligini has ýokarlandyrdy

Şu ýylyň awgust aýynda «CellX» şanhaý kompaniýasy emeli et öndürýän pilot önümçilik zawodyny işe girizipdi. «CellX» şanhaý kompaniýasynyň baş direktory Yan Szylyanyň sözlerine görä, pilot önümçiliginden alnan tejribe täjirçilik maksatly önümçilik toplumy döretmekde peýdalanylýar. Emeli et öndürýän täze toplum 2025-nji ýylda işe başlar. «CellX» şanhaý kompaniýasynyň emeli et öndürýän pilot önümçilik toplumynda her günde yüzlerçe tonna emeli et öndüriler.

Taýýarlan: Hydyr RAHMANOW, S.A. Nyýazow adyndaky TOHU-nyň talyby.

«Bloomberg» dünýäniň iň gowy girdejili paýnamalaryny mälim etdi

Koreýa Respublikasynyň katod öndüriji «EcoPro» kompaniýasy dünýäniň «Bloomberg» indeksli (2647 gatnaşyjyly) ähli kompaniýalardan öňe geçip, 2023-nji ýylyň başyndan bäri 571 göterim ösüş gazandy diýip, «Bloomberg» neşiri ýazýar. Kompaniýanyň gymmatly kagyzlarynyň girdejisi sanawda ikinji orunda duran «Kum Yang» kompaniýasından 200 göterim ýokarydyr. «Kum Yang» hem koreý kompaniýasy bolup, ol elektroulaglaryň akkumulýatorlary üçin goşundylary öndürýär.

Paýnamalaryň bahasynyň ýokarlanmagyna bökletleýin bolsa-da, ýylyň başyndan bäri elektroulaglaryň akkumulýatorlaryna bildirilýän islegiň artmagy täsir etdi. Käbir bilermenleriň akkumulýatorlara bolan islegiň azalandy-

gy barada beren çaklamalaryna garamazdan, kompaniýanyň girdejisi dowamly artdy.

«Bloomberg»-iň nygtamagyna görä, ýurduň hökümeti tarapyndan «EcoPro» kompaniýasynyň paýnamalarynyň gysga söwdalarynyň wagtlaýyn (2023-nji ýylyň 6-njy noýabryndan 2024-nji ýylyň iýun aýyna çenli) gadagan edilmegi kompaniýanyň adygyp, Koreýa Respublikasyndaky öňdebaryjylaryň hataryna goşulmagyna sebäp bolupdyr. Hünärmenleriň pikirine görä, hej-gaznalar we beýleki maýadarlar tarapyndan geçirilýän şeýle çäreleriň söwdada bikanun usullary ulanmagyň öňüni almak babatda möhüm ähmiýeti bar.

Taýýarlan: Jeride HAJYMÄMMEDOWA, Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň sport žurnalistikasy hünäriň talyby.

«Nike» çykdaýlaryny 2 milliard amerikan dollaryna çenli azaldar

Ýakyn 3 ýylyň dowamynda «Nike» kompaniýasy çykdaýlaryny 2 milliard amerikan dollaryna çenli azaltmagy meýilleşdirýändigini habar berdi. Bu habaryň yzysüre kompaniýanyň paýnamalary, takmynan, 12 göterim pese düşdi.

«Nike» golaý 3 ýylyň dowamynda önümleriniň satlyşynyň pese düşjegini çaklap, çykdaýlaryny azaltmagyň aladasy edýär. Seljerijiler 2023-nji ýylyň jemleri boýunça kompaniýanyň girdejisi geçen ýyl bilen deňeşdirilende, 1 göterim köp bolar öýdüp çaklaýarlar. Geçen ýyl bolsa kompaniýa 5 göterim töweregi ösüş gazanypdy.

Düzümleýin çykdaýlary hasaba almazdan, «Nike» ýylyň girdeji meýilnamasyny dolmak isleýär. Kompaniýanyň çykdaýlaryny kemeltmek meýilnamasynyň çäginde önümleriniň görnüşleri-de, tehnologiýalaryň ulanylyşy-da ýeňilleşdiriler. «Nike» tygşytlanan serişdäni ösüşe, inowasiýalaşdyrmaga gönükdirer.

Taýýarlan: Merjen HAŞAÝEWA, Türkmen döwlet maliýe institutynyň talyby.

2023-nji ýylda alymlar jandarlaryň 150-den gowrak täze görnüşlerini tapdylar

Kaliforniýanyň Ylymlar akademiýasynyň alymlary 2023-nji ýylda ozal ylma belli bolmadyk jandarlaryň 153 sanysyny bellige alyp, olar barada maglumatlary jemlediler. Bu sana 66 görnüş möý, 20 görnüş deňiz sülekeyi, 18 görnüş ösümlik, 13 görnüş deňiz ýıldyzlary, 12 görnüş gekkon, 10 görnüş tomzak, 5 görnüş balyk, gurçuklaryň 4 görnüşü, 2 gör-

nüş ary, 1 görnüş deňiz ulitkasy, 1 içyan we 1 aýaksyz ssink degişli. Barlaglar Ýitip barýan jandarlary goramak baradaky kanunyň (ESA) 50 ýyllygy mynasybetli geçirildi. Alymlaryň aýtmagyna görä, ýokarda agzalan jandarlaryň käbirlerine ýakyn geljekde ýok bolmak howpy abanýar. Olaryň içinde San-Hoakin çölünüň içyany-da bar. Bu içyana «Paruroctonus tulare» diýen ylmy at beripdirler. Jandarlaryň azalmagyna, ýitmegine howanyň üýtgemegi we oba hojalygyň ösmegi täsir edýär. Şonuň üçin alymlar ýitmek howpy bolan jandarlara goralmak derejesini bermegi teklip edýärler. «Jandarlaryň, şol sanda içyanlaryň hem köp görnüşleri resmi taýdan hasaba alnyp ýetişilmänkä, ýok bolup gidendir. Bulary näçe tiz goraga alsak şonça gowy» diýip, ylmy işe gatnaşyjylaryň biri nygtaýar.

Seýrek duş gelýän jandarlaryň ýene-de biri, aýaksyz ssink — «Acontias mukwando». Ol Serra-da-Newe dagynyň seýrek tokaýly eňitlerinde ýaşaýar. Serra-da-Newe — gurak Namib çölünüň demirgazyk tarapynda ýerleşýär. Bu ýeriň täsin mikroklimaty bolup, ol dünýäniň başga hiç ýerinde duşmaýan köp jandarlaryň mesgenidir.

Taýýarlan: Tirkış REJEBOW, Marynyň Hydyr Derýaýew adyndaky mugallymçylyk mekdebinde mugallymy.

Luis Suares Lionel Messiniň toparyna goşuldy

Urugwaýly futbol hüjümçisi Luis Suares erkin agent hökmünde «Inter Maýami» toparyna goşulandygy barada klubuň saýtynda habar berildi.

Ussat futbolçy ýene-de «Barselona» toparyndaky köne dostlary — Lionel Messi, Serhio Buskets we Jordi Alba bilen oýnar. Bu futbolçylar bilelikde baş möwsümde dört gezek La Liganyň, şeýle-de 2015-nji ýylda Çempionlar Ligasynyň çempiony bolmagy başardylar.

Luis Suaresiň «Inter Maýami» topary bilen şertnamasy 2024-nji ýylyň ahryna çenli dowam edýär. Žurnalist Fabrizio Romanonyň aýdyşyna görä, Suares şertnamasyny ýene bir

ýyl uzaldyp biler. Luis Suaresiň mundan ozalky oýnan topary Braziliýanyň «Gremio» futbol klubudyr. Geçen möwsümiň 53 oýnunda Luis 26 gol geçirip, 17 golly pasy öz adyna ýazdyrdy.

Luis Suares «Barselona» toparyna 2014-nji ýylda geçipdi. Birnäçe ýyllap Luis Suares, Lionel Messi we Neymar üçüsi Ýewropa futbolunda iň aýgtyly hüjümleri gurayan üçlügi emele getiripdiler. Urugwaýly futbolçy 2020-nji ýylda «Barselona»-dan gaýdansoň, «Atletiko Madrid»-iň düzüminde Ispaniýanyň, şeýle-de «Nasýonal»-yň düzüminde Urugwaýyň we «Gremio» topary bilen bolsa Braziliýanyň çempiony boldy.

Taýýarlan: Jennet ANNAGULYÝEWA, Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň sport žurnalistikasy hünäriň talyby.

«EcoPro» kompaniýasy «Bloomberg» indeksli kompaniýalardan öňe geçip, 2023-nji ýylyň başyndan bäri 571 göterim ösüş gazandy.

Ýakyn 3 ýylyň dowamynda «Nike» kompaniýasy çykdaýlaryny 2 milliard amerikan dollaryna çenli azaltmagy meýilleşdirýär.

Biznes reklama

12

Горизонт

www.br.com.tm

Финансовый гороскоп с 25 по 31 декабря 2023 года

Овен 21.03 - 19.04

Финансовое благоразумие будет иметь для вас большое значение на этой неделе, Овен. Этот период особенно подходит для накопления и укрепления ваших сбережений. Да, может воз-

никнуть внезапное желание расточительство, но подумайте о его последствиях для вашего финансового здоровья. Подумайте, прежде чем тратить, и, при необходимости, пересмотрите свою бюджетную стратегию.

Телец 20.04 - 20.05

Финансы выглядят многообещающе до тех пор, пока вы продолжаете принимать обоснованные решения. На этой неделе Тельцам настоятельно рекомендуется пересмотреть свои расходы и

сбережения. Постарайтесь исключить лишние расходы и больше сосредоточиться на инвестиционных планах. Те, кто занимается торговлей или бизнесом, скорее всего, получат прибыль.

Близнецы 21.05 - 21.06

В финансовом плане Близнецы могут рассчитывать на неожиданные возможности для увеличения своей денежной прибыли. Поскольку Сатурн дает о себе знать в вашем втором доме, рекомендуется бере-

ливый и мудрый подход к обращению с деньгами. Остерегайтесь экстравагантных трат или непродуманных инвестиций. Изучите варианты долгосрочных инвестиций, возможно, связанных с недвижимостью.

Рак 22.06 - 22.07

В финансовом плане вас ждет множество возможностей и проблем, дорогой Рак. Инвестиции, сделанные в прошлом, могут, наконец, начать приносить положительную прибыль. Будьте осторожны при инвестировании

на этой неделе, изучайте детали, прежде чем подписывать какие-либо новые сделки. В то время как первая половина недели обещает стабильный доход, ожидайте непредвиденных расходов ближе к концу.

Лев 23.07 - 22.08

О жидайте неожиданностей в ваших финансах на этой неделе. Несмотря на то, что некоторые потрясения могут сбить Львов с толку, держитесь за возможность инвестиционных возмож-

ностей, скрывающихся внутри. Поставьте перед собой амбициозные цели и стройте планы на будущее. Ваше лидерство и уверенность в себе помогут вам воплотить в жизнь свои мечты.

Дева 23.08 - 22.09

Когда дело доходит до финансов, удача на вашей стороне, Девы! Некоторые неожиданные финансовые выгоды могут постучаться в вашу дверь на этой неделе, что приведет к

значительной экономии. Тем не менее, благоразумие остается ключевым игроком в вашей финансовой игре. Будьте внимательны к эмоциям окружающих и проявляйте заботу.

Весы 23.09 - 22.10

На этой неделе Весам стоит быть прагматичным в отношении своих финансов. Создайте разумный баланс между сбережениями и расходами. Что касается инвестиций, проведите

обширное исследование и обратитесь за профессиональной консультацией. Хотя некоторые непредвиденные расходы могут вас немного потрепать, сохраняйте холодную голову.

Скорпион 23.10 - 21.11

Нас ждет грандиозная денежная волна, и можно предвидеть справедливый финансовый подъем. Благоприятное расположение планет стимулирует денежные дела. Внезап-

ная удача Скорпионам может только добавить радости. Несмотря на ваше великодушие, сокращение ненужных расходов может обеспечить избыточную денежную силу.

Стрелец 22.11 - 21.12

Будьте готовы к финансовой карусели на этой неделе. У Стрельцов существенное изменение в доходах может произойти с небесным переходом. Избегайте импульсивных

покупок и используйте любое внезапное увеличение средств с пользой. Путешествие или новый опыт могут стать вдохновением. Не бойтесь проявлять свою индивидуальность.

Козерог 22.12 - 19.01

Ваш финансовый гороскоп предсказывает, что управление капиталом будет сутью на этой неделе. Непредвиденные расходы могут стать для вас встра-

екстравагантные траты. Однако поощряется инвестирование во что-то ценное, что может оказаться прибыльным в долгосрочной перспективе. Будьте организованными и настойчивыми, чтобы достичь успеха.

Водолей 20.01 - 18.02

Финансовые решения требуют практического и тщательного обдумывания. Могут появиться новые возможности для денежного роста, которые, возможно, приведут к

увеличению доходов или сбережений. Спекулятивные инвестиции могут показаться заманчивыми, но логический анализ, прежде чем погружаться в них, будет мудрым подходом.

Рыбы 19.02 - 20.03

Вы получите знания в области философии и духовности, которые помогут вам расти в жизни. Здоровье у Рыб будет очень позитивным, появится огромное количество энергии

и энтузиазма для достижения желаемых целей. Время для самоосознания и духовного роста. Практикуйте медитацию и саморазвитие, чтобы обрести гармонию и вдохновение.

KROSSWORD

1		2				3		4
		5	6			7		
8	9					10		11
		12				13		
		14	15					16
17			18			19		20
		21						
22								23

Дүзен: **Batyr ESENOW**, S.A.Nuýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň talyby.

Sowallar

Dikligine:

1. Ağaç, daragt.
2. «... suwsuz bolmaz, palaw — bug-suz» (nakyl).
3. Gurhany ýatdan okaýan adam.
4. Atyň toýnagyna dakylýan demir.
6. Ikuçlulygy görkezýän baglaýjy.
7. Saz ses hatarynyň birinji sesi.
9. Ýurdumyzda çap edilýän gazet-leriň biri.

Keseligine:

1. Ser, kelle.
3. Müşgöl.
5. Gyza dakylýan at.
8. Ýörite edilen beýik haýatly berkitme.
10. Ýaşy bir çene baran, ortadan agan zenan maşgala.
12. Öten zaman işliginiň goşulmasy.
13. Jaýyň, haýatyň ýel, şemal degme-ýän tarapy.
14. Reňk.

11. Bugra bilen arwanadan bolan düýe.
15. Kanunlaşdyrylyp, kabul edilen düzgün.
16. Ýnsan.
17. Gereginden artyk, öte, agdyk.
18. Küşt oýnunda iň esasy malyň ady.
19. Birinde galan öç.
20. Bir ýaşa çenli ýaşajyk gunan.

Gazetiň geçen sanyndaky krosswordyň jogaplary:

Dikligine:

1. Alma. 2. Mysal. 3. Nogul. 4. Sada. 7. Balet. 8. Salam. 13. Ileri. 14. Arçyn. 16. Albom. 17. Taryh. 20. Bazar. 21. Ýhlas. 23. Sala. 24. Alçy.

Keseligine:

5. Alkyş. 6. Lomaý. 9. Dana. 10. Asal. 11. Lagyl. 12. Belli. 14. Abraý. 15. Terjimeçi. 18. Alili. 19. Nokat. 20. Bagşy. 22. Boks. 24. Anyk. 25. Albaý. 26. Sawçy.

25 декабря 1492 года на острове Эспаньола Колумбом основано первое поселение испанцев в Новом Свете – Ла-Навидад.

25 декабря 1990 года «день рождения» первого в мире вэб-сайта (info.cern.ch), первая коммуникация компьютеров через вэб-сервер.

www.br.com.tm

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA

Çuňňur hormatlanýan Türkmenistanyň Prezidenti!

**Sizi we Türkmenistanyň halkyny Täze –
2024-nji ýyl mynasybetli tüýs ýürekden gutlaýarys!**

**Arkadagly Gahryman Serdarymyz!
Size berk jan saglyk, uzak ömür, egsilmez gujur-gaýrat we
ýokary döwlet wezipesinde alyp barýan işiňizde
täze üstünlikleri, ähli halkymyza bolsa
abadançylyk we rowaçlyk arzuw edýäris!
Hormatly Prezidentimiz!
Siziň umumadamzat ähmiýetli beýik
başlangyçlaryňyza elmydama rowaçlyk ýar bolsun!**

Sizi çuňňur hormatlamak bilen,
«Aýdyň gijeler» hojalyk jemgyýetiniň baş direktory
Hydyrberdi ABDURAHMANOW.

Gutlag

www.br.com.tm

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA

Çuňňur hormatlanylýan Türkmenistanyň Prezidenti!

**Sizi we Türkmenistanyň halkyny Täze —
2024-nji ýyl mynasybetli tüýs ýürekden gutlaýarys!**

Hormatly döwlet Baştutanymyz! Size berk jan saglyk,
uzak ömür, eziz Watanymyzyň ýagty geljeginiň
bähbidine alyp barýan beýik işleriňizde täze üstünlikleriň
ýar bolmagyny tüýs ýürekden arzuw edýäris!

Sizi çuňňur hormatlamak bilen,
Marynyň «Ýeňiş» tikin fabriginiň direktory
Kamar ATADURDYÝEW.

Ýeňiş

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA

Çuňňur hormatlanylýan Türkmenistanyň Prezidenti!

**Sizi we Türkmenistanyň halkyny Täze —
2024-nji ýyl mynasybetli tüýs ýürekden gutlaýarys!**

Arkadagly Gahryman Serdarymyz! Size berk jan saglyk,
uzak ömür, jogapkärli işiňizde egsilmez kuwwat hem-de tutuş
türkmen halkyna bagtyýarlyk we rowaçlyk arzuw edýäris!

Sizi çuňňur hormatlamak bilen,
Aşgabat şäher bazarlar birleşiginiň başlygy
Wepamuhammet SEÝITLIÝEW.

Möçberi 16 sahypa Formaty A3 A-113062 | Indeksi 169493 | Gazet 1998-nji ýylyň 17-nji aprelinden bäri çykýar | Bahasy 2 manat 50 teňňe 14757 tiraž.

Biznes reklama

Esaslandyryjysy – Türkmenistanyň Söwda we
daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi

BAŞ REDAKTOR
Seýitmyrat GELDIÝEW

HABARLAŞMAK ÜÇIN TELEFON BELGILERIMIZ:
Işgärler bölümi: 23-77-93; Buhgalteriya: 23-77-92;
Mahabat bölümi: 23-77-96; Jogapkär kätib: 23-77-95.

E-POÇTA: biznesreklama@sanly.tm
WEB-SAÝTYMYZ: www.br.com.tm

BIZIŇ SALGYMYZ:
Aşgabat şäheriniň Bitarap
Türkmenistan şaýolunyň 593-nji jayy.

4 833 005 330010